

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Haber-Yorum

Ekonomik Gerçeklik İle Şerî Hüküm Arasında Yenilenebilir Enerji Anlaşmaları

Haber:

Reuters, 11/1/2026 Pazar günü internet sitesinde, Mısır'ın yenilenebilir enerji sektöründe toplam 1,8 milyar Dolarlık yatırımları içeren anlaşmalar imzaladığını, bunların arasında Norveçli Scatec ve Çinli Sun Gro şirketleriyle olan iki büyük projenin de bulunduğunu bildirdi. İlk proje, Menya ilinde 1,7 gigawatt kapasiteli ve 4 gigawatt-saat kapasiteli batarya depolama sistemleriyle desteklenen bir güneş enerjisi santralini inşasını içermektedir. İkinci proje ise Süveyş Kanalı Ekonomik Bölgesi'nde enerji depolama bataryaları üretecek bir fabrika kurmayı ve üretiminin bir kısmını Menya projesine tedarik etmeyi içermektedir. Bu anlaşmalar, uluslararası destek olmadan hedefin gerçekleştirilmesinin zor olacağına dair resmi uyarıların ortasında Mısır'ın 2030 yılına kadar elektrik karışımında yenilenebilir enerjinin payını %42'ye çıkarma çabaları kapsamında gerçekleşmiştir.

Yorum:

Geçen günlerde Mısır rejimi, çok sayıda yabancı kuruluşla ortaklaşa olarak, büyük güneş enerjisi santrallerinin, batarya depolama sistemlerinin ve ilgili fabrikaların inşası da dahil olmak üzere yenilenebilir enerji sektöründe yaklaşık 1,8 milyar Dolar değerinde anlaşmaların imzalandığını duyurdu. Nitekim bu anlaşmalar, ekonomik bir başarı ve "temiz enerjiye geçişi" ve enerji güvenliğinin pekiştirilmesi yönünde bir adım olarak pazarlanmıştır. Ancak derin bir bakış, şu soruyu dayatmaktadır: Bu politikalar, insanların işlerine yönelik gerçek bir gözetimi mi ifade ediyor? Onların haklarını koruyacak mı? Yoksa bu anlaşmalar, ülkenin yeteneklerini yabancı güçlerin iradesine bağlama yaklaşımının bir devamı mıdır?

İslam'da enerji sadece bir meta değil, aksine kamu mülkiyetidir: Enerji konularındaki şerî hüküm, Allah'ın Rasulü Sallallahu Aleyhi ve Sellem'in karar kıldığı şu kaideden kaynaklanmaktadır: **المُسْلِمُونَ شُرَكَاءُ فِي ثَلَاثَةٍ: فِي الْمَاءِ وَالْكَلْبِ وَالنَّارِ** "Müslümanlar üç şeyde ortaklırlar: Suda, merada ve ateşte." Bu hadiste geçen ateş, insanların hayatının ve yaşamlarının üzerine kurulduğu tüm enerji kaynakları anlamındaki her şeyi kapsamaktadır. Buna göre enerji, elektrik, yakıt ve bunların kaynaklarını, bireylerin veya şirketlerin mülk edinmesi, yabancıların bunları kontrol etmesi ve bunları üretme ve onlara ortak olma imtiyaz hakkının yabancılar verilmesi şerî olarak caiz olmayan bir kamu mülkiyetidir.

Binaenaleyh enerji üretimi, depolanması ve fiyatlandırılması konusunda yabancı şirketleri sahip veya kontrol eden bir ortak olarak dahil etmek, şerî hükme açıkça muhalefet etmek sayılır; çünkü bu tesis, ümmetin kamu hakkı olmaktan çıkıp kâr ve siyasi kontrol için bir alana dönüşmekte ve ümmetin

düşmanlarının, diğer yağmalanmış servetler gibi onu da yağmalamasına imkan vermektedir.

Bu anlaşmaların ayrıntıları, finansman, teknoloji ve yönetim konusunda yabancı şirketlere açık bir bağımlılık olduğunu ortaya koymakta ve dışarıya ipotekli olmaya dayalı bir ekonomi politikasının devam ettiğini yansıtmaktadır. Bu politikalar yeni değildir, aksine Mısır'ı uluslararası sermaye için açık bir pazar haline getiren bir yaklaşımın uzantısıdır; bunun da ötesinde kaynaklar üzerinde gerçek karar verme veya egemenlik hakkı vermemekte, aksine kaynaklar ve menbaları tamamen ihmal edilmektedir.

Bu yaklaşım bağımlılığı pekiştirmekte ve devleti, sömürgeci Batılı yatırımcılar ve kurumlar ile onları destekleyen ülkeler tarafından dayatılan şartlardan bağımsız olarak kararlar almaktan aciz kılmaktadır. Dolayısıyla enerjisine sahip olmayan bir ülke, siyasi kararına da sahip değildir ve halkını fiyat krizlerinden, tedarik kesintilerinden veya uluslararası şantajdan koruyamaz.

İslam'da devlet, kâr peşinde koşan bir şirket olmadığı gibi yatırımcılar ile halk arasındaki bir arabulucu da değildir; aksine devlet, sorumlu bir gözeticidir ve gözetici, insanların işlerini doğrudan yürüterek onları borç yükü altına sokmadan, fiyatları artırmadan veya kamu mülkiyetlerini satmadan güvenlik, gıda, sağlık ve enerji gibi onların temel ihtiyaçlarını karşılar. Resmi söylemin göz ardı ettiği temel soru şudur: Bu projeler, insanlar için elektrik fiyatlarında gerçek bir düşüşe yol açacak mı? Elektrik kesintilerini önleyecek mi? Yoksulların yükünü hafifletecek mi?

Gerçeklik, kapitalist sistemin gölgesindeki bu gibi anlaşmaların genellikle fiyat artışları veya sübvansiyon kesintisi yoluyla maliyetinin insanlara yüklenmesiyle sonuçlanırken, kârların şirketlere gittiğine tanık olmaktadır.

Bu projeler “yatırım” olarak sunulsa da, ayrıntılarının çoğu dış finansman, devlet garantileri ve belki de doğrudan veya dolaylı kredilerle bağlantılıdır. Bu da devletin mali yükümlülüklerinin artması, dolayısıyla genel bütçe üzerindeki baskının artması, bunun da daha sonra temel hizmetlere yansması anlamına gelmektedir.

İslam faizi kesin olarak haram kılmış ve faizli kredileri toplumların yıkımının ve bereketin kaybının nedenlerinden biri saymıştır. Zira Allahu Teala şöyle buyurmuştur: **“Ey iman edenler! Allah'tan korkun ve mevcut faiz alacaklarınızı terkediniz.”** [Bakara 278] Dolayısıyla faizli finansmana veya siyasi şarta dayalı enerji sektörü gibi hayati bir sektörü inşa etmek şerî olarak caiz değildir.

Peki devletin gerçek rolü nerede? Mısır'ın güneş, rüzgar ve insan akılları da dahil olmak üzere sahip olduğu uzmanlıklar ve doğal kaynaklar, (gerçekten gözetici bir devletin var olması durumunda) yabancıların mülk edinmesine veya karar alma sürecine dahil edilmesine gerek kalmadan, devletin yönetimi ve finansmanı ile insanların işlerinin hakkıyla gözetilmesine imkan veren enerji projeleri ve diğer devasa projeleri inşa etmesini mümkün kılmaktadır. İslam Devleti, kredilere veya uluslararası kurumların diktelerine değil, sabit şeri kaynaklara dayalı finansmana güvenmektedir.

Burada devletin rolü, elektrik santrallerini kurmak ve bunlara tamamen sahip olmak, halka ücretsiz olarak elektrik dağıtmak, kârla bağlantı kurmadan hizmetin sürekliliğini sağlamak ve ümmeti, yaşam damarları üzerindeki yabancıların kontrolünden korumaktır.

Bu projelerin, enerji ve yatırımın nüfuz araçları olarak kullanıldığı uluslararası siyasi bağlamdan kopulması imkansızdır. Zira yabancı şirketler ülkelerinden bağımsız olarak gelmezler; aksine ülkelerinin stratejik çıkarlarını temsil ederler. Bundan dolayı onlara, enerji sektörlerine erişim imkanı sağlamak, özellikle kriz zamanlarında siyasi baskıya kapı aralayacaktır.

Ümmetin bu politikaları, Müslüman ülkelerin bağımlılık durumunda kalmasını sağlayan ve İslam esasına dayalı bağımsız bir ekonominin kurulmasını engelleyen sömürgeci kapitalizmin bir parçası olarak görmesi gerekir.

Enerji meselesi sadece teknik bir mesele değildir, aksine egemenlik, gözetim ve yönetim meselesidir. Enerji politikaları kamu mülkiyeti ve vacip gözetim olarak enerjiyi İslam temelinde inşa edilmediği sürece, rakamları ne kadar şişirilmiş olursa olsun tüm anlaşmalar adaleti sağlamaktan veya hakları korumaktan aciz kalacaktır.

Ümmetin vacibi, enerji ve ekonomik krizlerden kurtuluşunun, yabancı güçlerle yeni anlaşmalar yoluyla değil, devleti vergi toplayıcı değil gözetici, arabulucu değil koruyucu ve başkalarına bağımlı değil, kaynaklarının efendisi yapan İslami yönetimin kurulmasıyla olacağını idrak etmesidir. İşte sadece o zaman devlet, enerji ve insanların diğer işlerini adaleti sağlayarak yönetecek, hakları koruyacak ve Allah Azze ve Celle'yi razı edecektir.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اسْتَجِيبُوا لِلَّهِ وَلِلرَّسُولِ إِذَا دَعَاكُمْ لِمَا يُحْيِيكُمْ

“Ey iman edenler! Size hayat verecek şeylere sizi çağırdığı zaman, Allah’ın ve Rasulü’nün çağrısına uyun.” [Enfal 24]

Hizb-ut Tahrir Merkezi Medya Ofisi İçin Yazan

Mahmud El-Leysî - Mısır